

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 703

van **MARINO KEULEN**

datum: 26 februari 2024

aan **LYDIA PEETERS**

VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

Verhoging bruggen Albertkanaal - Effecten voor het Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA)

De laatste brug over het Albertkanaal werd verhoogd. Dat betekent dat er in totaal 62 bruggen werden verhoogd tot een doorvaarthoogte van 9,10 meter. De Vlaamse Waterweg (DVW) neemt 2007 als startdatum van dit project omdat men toen startte met de belangrijkste brug en dat is die van Vroenhoven.

De 9,10 meter doorvaarthoogte lijkt een banaal cijfer maar het betekent dat binnenvaartschepen nu met een extra laag of in totaal met 4 lagen containers kunnen doervaren, wat een enorme kostenefficiëntiestijging betekent.

Daarmee is het Albertkanaal een watersnelweg die de haven Antwerpen-Zeebrugge verbindt met het hinterland.

Naar mobiliteit op de weg is het ook een goede zaak. Momenteel wordt er voor 40 miljoen ton goederen vervoerd over het Albertkanaal wat betekent dat we 2 miljoen vrachtwagens van de weg halen. Met de verhoging kan dat aantal mooi stijgen.

Ook werd op verschillende plaatsen het kanaal verbreed, wat de veiligheid verhoogt maar ook de gemiddelde vaarsnelheid ten goede komt.

Het Albertkanaal is nu meer dan ooit een attractiepool voor bedrijven om zich erlangs te vestigen. Om dat te realiseren werd het Economisch Netwerk Albertkanaal in het leven geroepen. Het is dus meer dan ooit tijd om het ENA in een hogere versnelling te krijgen.

1. Welke maatregelen/acties neemt De Vlaamse Waterweg om deze extra troef wereldkundig te maken?
2. Wat is de verwachte trafiekstijging dankzij het project?
3. Hoever staat het met de ontwikkeling van ENA en zijn er projecten die geblokkeerd zitten en waar ligt dat aan? Of met andere woorden, wat is het beleidsmatige effect op ENA van de doorgevoerde brugverhogingen?

ANTWOORD

op vraag nr. 703 van 26 februari 2024

van **MARINO KEULEN**

1. De Vlaamse Waterweg nv (DVW) verhoogde de afgelopen decennia niet enkel de doorvaarthoogte, maar vergrootte ook de kanaalbreedte ter hoogte van de bruggen, wat de veiligheid en vlotheid van alle binnenvaart ten goede komt. In totaal heeft de waterwegbeheerder sinds 2007 maar liefst 62 bruggen aangepakt door ze te vervangen of aan te passen.

Met bijna 40 miljoen ton vervoerde goederen per jaar – het equivalent van zo’n twee miljoen vrachtwagens – is het Albertkanaal economisch de belangrijkste waterweg van Vlaanderen, goed voor meer dan 50% van het binnenvaartvervoer in Vlaanderen. Het kanaal is een cruciale hinterlandverbinding voor Port of Antwerp-Bruges en maakt deel uit van het Europese kernnetwerk.

Het Albertkanaal, dat de ruggengraat vormt van het Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA), is een ongelooflijke economische troef. Het is een economische slagader langs en op het water. Nu alle bruggen verhoogd zijn, biedt het Albertkanaal meer dan ooit opportuniteiten voor inlandterminals en bevrachters om in te zetten op vervoer over water.

Begin februari 2024 vierde DVW een cruciale mijlpaal voor de verdere groei van de binnenscheepvaart via het Albertkanaal. De waterwegbeheerder nam heel wat maatregelen en acties om het project brugverhogingen Albertkanaal en het ENA te belichten.

Maatregelen/acties project brugverhogingen Albertkanaal:

- Bij alle communicatie betreffende de brugverhogingen Albertkanaal en de verbredingswerken werd steeds de kadering binnen de opwaardering van het Albertkanaal opgenomen (perscommunicatie, bewonersbrieven, digitale nieuwsbrieven, website, sociale media, infomarkten, beurzen, open wervendagen, openingsevents ...)
- In 2023 werd reeds proactief gestart om de interregionale containertrafieken te informeren aangaande de brugverhogingen en de Oosterweelwerken. Naast het in kaart brengen van het theoretisch marktpotentieel werd en wordt een dialoog gevoerd met verschillende marktspelers, zoals de Vlaamse zeehavens en andere actoren in Nordrhein-Westfalen en Noord-Frankrijk. Dit leidde in 2023 tot volgende acties:
 - 28 maart: Power Event Aachen in samenwerking met Port of Antwerp Bruges, POM Limburg, de Containerterminals langs het Albertkanaal en IHK Aachen t.b.v. Duitse verladers;
 - 9-11 mei: Transport & Logistic 2023 München in samenwerking met Port of Antwerp Bruges;
 - 13 juni: Communauté Portuaire de Lille. Découverte des opportunités du transport et de la logistique fluviale en Flandres: bedrijfsbezoek aan De Bonte, BCTN en Nike;
 - 21 september: Aussenwirtschaftstag 2023 Nordrhein Westfalen, in samenwerking met Port of Antwerp Bruges en Flanders Investment and Trade;

- o Samenwerking met de Industrie und Handelskammern Rheinland.
- Na de afbraak van de laatste te lage brug (Wijnegem) werd op 5 februari 2024 een slotevent georganiseerd voor alle stakeholders.
- Diverse ondersteunende filmpjes worden via de eigen kanalen, kanalen van de stakeholders, media ... verspreid:
 - o Animatiefilm 'Opwaardering Albertkanaal': over het project
 - o Compilatiefilm van de werkzaamheden
 - o Film 'Voordelen voor gebruikers': film met stakeholders die het belang/de meerwaarde van dit project toelichten (vertegenwoordigers van alle containerterminals langs het Albertkanaal, spreker Europa, Haven Genk en Port of Antwerp-Bruges, marktdeveloper en projectleider DVW)
 - o Compilatiefilm event: beelden van de maidenvaart en interviews met de sprekers (Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, vertegenwoordiger Europa, voorzitter en gedelegeerd bestuurder DVW)

Deze filmpjes werden tijdens het event een eerste keer vertoond en zullen in de loop van 2024 nog gericht verspreid worden.

- Webpagina www.vlaamsewaterweg.be/opwaardering-albertkanaal: toelichting bij het project, kaartje Albertkanaal met de verschillende bruggen, informatieve filmpjes
- Perscommunicatie: persbericht, persmoment, interviews algemene pers, artikels/interviews, advertenties in vakbladen (o.a. Flows en Grond Weg Waterbouw)
- Communicatie tijdens diverse beurzen
- Na de openstelling van de nieuwe wegbrug in Wijnegem staat een nieuwe communicatie gepland, waarin opnieuw wordt verwezen naar het einde van dit project. Dat gebeurt ook opnieuw bij de communicatie voor de nieuwe fiets- en voetgangersbrug in Wijnegem.
- Verder wordt er nog een bijkomende compilatiefilmpje over de eerste vaart met vier lagen containers gemaakt en wordt er nog een fototentoonstelling gepland in Belevingscentrum De Brug in 2025.

Maatregelen/acties ENA:

- Gerichte advertenties in vakbladen om nieuwe bedrijven te promoten
 - Gerichte communicatie naar bedrijven door marktdevelopers en accountmanagers betreffende de opportuniteiten langs en op het Albertkanaal voor hun logistiek
 - Communicatie over bedrijventerreinen langs het Albertkanaal (cfr. de communicatie over Logistics Valley Flanders)
2. Door de brugverhogingen is er een uitbreiding van de transportcapaciteit van het containervervoer via het Albertkanaal van 25%. Dit is het equivalent van 2,5 miljoen vrachtwagens per jaar.
 3. Met bijna 40 miljoen ton vervoerde goederen per jaar – het equivalent van zo'n twee miljoen vrachtwagens – is het Albertkanaal economisch de belangrijkste waterweg van Vlaanderen, goed voor meer dan 50% van het binnenvaartvervoer in Vlaanderen. Het kanaal is een cruciale hinterlandverbinding voor Port of Antwerp-Bruges en maakt deel uit van het Europese kernnetwerk.

Het Albertkanaal is een ongelooflijke economische troef, een economische slagader langs en op het water. Nu alle bruggen verhoogd zijn, biedt het Albertkanaal meer dan ooit opportuniteiten voor inlandterminals en bevrachters om in te zetten op vervoer over water.

Het beschikken over en het vrijwaren van voldoende goed uitgeruste en 'state of the art' watergebonden bedrijventerreinen waar waterweggerelateerde activiteiten - die

dus elders niet of enkel mits verhoogde kosten - kunnen ingeplant worden, is een echter een cruciale factor om het gebruik van de binnenvaart verder te stimuleren.

Vestigingsmogelijkheden voor bedrijven creëren langs de waterweg vormt een van de belangrijkste uitdagingen voor Vlaanderen. Het ontwikkelen van watergebonden bedrijventerreinen is een belangrijke voorwaarde voor het ontwikkelen van watergebonden activiteiten en het realiseren van de noodzakelijke modal shift van de weg naar het water.

De nood aan nieuwe watergebonden terreinen is bijzonder groot. Thans moet echter vastgesteld worden dat er langs het Albertkanaal nog slechts enkele grote terreinen van meer dan 5 ha beschikbaar zijn om aan potentiële klanten van de waterweg aan te bieden, wat een essentiële voorwaarde is als de modal shift in Vlaanderen succesvol wil zijn. Deze terreinen zijn m.a.w. zeer schaars en de vraag is zowel acuut als groot.

De verdere ontwikkeling van het ENA moet een prioritaire rol spelen.

De verschillende acties binnen het ENA programma worden permanent door het Dagelijks Bestuur van het ENA opgevolgd. Over de voortgang wordt regelmatig een rapportering voorgelegd aan de Vlaamse Regering. De meest recente rapportage gebeurde medio 2023 (Rapportage voortgang Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA) – periode juli 2022 – juni 2023 - VR 2023 1407 MED.0283/1).

Gelet op de reële afname van het aanbod watergebonden bedrijvigheid in het ENA en de besluitvorming rond verschillende niet weerhouden zoekzones en bedrijventerreinen, wil de Vlaamse Regering dat de actuele situatie rond vraag en aanbod wordt geëvalueerd en dat de ENA programmatie wordt geactualiseerd en uitgewerkt voor de verdere toekomst.

De visie voor het ENA die in 2015 door de Vlaamse Regering werd herbevestigd, blijft vooralsnog dienen als uitgangspunt. Evenals in het verleden wordt aldus een evenwicht aangehouden in de verschillende uitdagingen en wordt een geïntegreerd geheel beoogd.

Maar de Vlaamse Regering zal in dit traject tevens gericht aandacht laten gaan naar een aantal potentiële nieuwe ENA bedrijventerreinen die reeds in het verleden onderzocht werden, met name de sites Gestel Noord (Lummen) en Hezemeerheide (Meerhout). Ook heeft het Dagelijks Bestuur ENA van 28 april 2023 de uitdrukkelijke intentie uitgesproken om andere potentiële watergebonden ENA bedrijventerreinen aan deze lijst toe te voegen. Hiermee wil de Vlaamse Regering aan antwoord bieden op het groot tekort aan grote watergebonden bedrijventerreinen en kan de potentie van het Albertkanaal als watersnelweg nog beter benut worden.